

DE BANKEN BIJ 'S-GRAVENZANDE.

'DE BANKEN', WETLAND AREA NEAR 'S-GRAVENZANDE (ZUID-HOLLAND).

Moerasterreinen vlak achter een zeewering of zeereep kunnen regelmatig opmerkelijke aantallen kustvogels, zoals steltlopers en meeuwen, herbergen die er fourageren of overtijen. Daarnaast worden er ook met een zekere regelmaat zeevogels waargenomen. Hierbij gaat het vaak om vermoede of met olie besmeurde exemplaren. Een bekend voorbeeld van een dergelijk gebied is "De Putten", achter de Hondsbosscche Zeewering in Noord-Holland. Veel minder bekend en ook aanmerkelijk geringer van oppervlakte is het gebied "De Banken" bij 's-Gravenzande, juist ten noorden van Hoek van Holland, dat pal achter de zeereep is gelegen. De oppervlakte van het gebiedje bedraagt slechts 15 ha en het bestaat uit twee natte graslandjes met enkele waterputten en een smalle strook riet. De waterstand wordt hoofdzakelijk bepaald door de regenval en is dan ook sterk wisselend. "De Banken" worden ingeklemd tussen het kassengebied van het Westland en een smalle strook strand met vele strekdammen (de Delflandse hoofden, tussen Hoek van Holland en Scheveningen). Het duingebied is hier slechts in de vorm van de zeereep aanwezig. In de zomer vindt er enige beweiding plaats, terwijl er in de winter bij vorst veel geschaatst wordt.

Vanaf 1984 worden "De Banken" regelmatig gecontroleerd op de aanwezigheid van vogels. Uit deze tellingen bleek onder meer dat het gebied regelmatig grote aantallen Paarse Strandlopers *Calidris maritima*, Drieteenstrandlopers *C. alba*, Steenlopers *Arenaria interpres* en verschillende soorten meeuwen herbergt. Ook fungeert het gebied bij storm als vluchtplaats voor vermoede zeevogels. In dit artikel een kort overzicht van de hier waargenomen zee- en kustvogels.

In oktober 1985 was tijdelijk een Vaal Stormvogeltje *Oceanodroma leucorhoa* aanwezig tijdens een zware ZW-storm. In het winterhalfjaar zijn er regelmatig enkele, meestal eveneens vermoede ganzen aanwezig. Meestal gaat het hier om Rotganzen *Branta bernicla* (in de maanden oktober tot en met mei), maar ook Rietganzen *Anser fabalis*, Grauwe Ganzen *A. anser* en Brandganzen *Branta leucopsis* zijn waargenomen. Van de eenden worden vooral Bergeenden *Tadorna tadorna*, Wilde Eenden *Anas platyrhynchos*, Suinten *A. penelope*, Wintertaling *A. crecca* en Slobeenden *A. clypeata* in aantallen van enige betekenis vastgesteld (maxima van respectievelijk 53, 160, 250, 70 en 100). Brilduiker *Bucephala clangula* en Zwarte Zeeëend *Melanitta nigra* werden elk slechts éénmaal gezien. Het feit dat er zich in de wijde omgeving van De Banken geen slikgebieden bevinden uit zich in respectabele aantallen overtijdende steltlopers. Scholekster *Haematopus ostralegus*, Paarse Strandloper, Drieteenstrandloper en Steenloper zijn regelmatig voorkomende gasten. Andere soorten als Bontbekplevier *Charadrius hiaticula*, Zilverplevier *Pluvialis squatarola*, Kluut *Recuvirostra avosetta*, Rosse Grutto *Limosa lapponica*, Kanoetstrandloper *Calidris canutus* en Bonte Strandloper *C. alpina* zijn daarentegen veel minder gewoon. Met name voor de Paarse Strandloper lijkt het gebied van nationaal belang; terwijl er voor heel Nederland nog geen 500 overwinterende Paarse Strandlopers worden opgegeven (SOVON 1987), kunnen hier bij hoogwater vaak enkele honderden exemplaren worden aangetroffen. In maart 1984 werden bijvoorbeeld 200 exemplaren geteld. Drieteenstrandlopers, afkomstig van het strand tussen Hoek van Holland en Scheveningen, overtijen in wisselende aantallen in "De Banken" Maxima zijn: 120 (jan 1984), 200 (jan 1986) en 170 (jan 1986). Een alternatieve overtijplaats voor deze soort is aanwezig in de vissershaven van Scheveningen op het kiezelak van een gebouw, waar de vogels vooral bij slecht weer verschijnen. De Scholekster is het gehele jaar aanwezig met enkele tientallen exemplaren. De maxima vallen meestal in de zomermaanden (100-150 ex.). Steenlopers worden het meest gezien in de maanden okt-mei; maxima zijn 228 (maart 1984), 194 (feb 1985) en 230 ex. (jan 1986). Eenmalige waarnemingen werden bekend van Strandplevier *Charadrius alexandrinus*, Krombekstrandloper *Calidris ferruginea* en Rosse Franjepoot *Phalaropus fulicarius*.

Van de gewone meeuwensoorten is helaas veel minder bekend. Kokmeeuwen *Larus*

ridibundus slapen vaak met enkele duizenden stuks in het gebied, vaak vergezeld van geringere aantallen Zilver- *Larus argentatus* en Stormmeeuwen *Larus canus*. Grote Mantelmeeuw *Larus marinus* en Kleine Mantelmeeuw *Larus fuscus* verschijnen meestal slechts als enkelingen, ofschoon van laatstgenoemde soort in sep/okt tijdens de herfsttrek soms tijdelijk grotere aantallen worden gezien (bijvoorbeeld op 26 okt 1986 200 ex.). Een opvallende winterwaarneming van de Kleine Mantelmeeuw dateert van 19 jan 1986, toen 31 vogels werden geteld. Drieteenmeeuwen *Rissa tridactyla* zijn in het winterhalfjaar regelmatig voor langere tijd in het gebied aanwezig. Het gaat daarbij vrijwel steeds om met olie besmeurde exemplaren. Andere soorten meeuwen zijn: Geelpootmeeuw *Larus cachinnans* (één maal), Zwartkopmeeuw *L. melanocephalus* (drie maal) en Dwergmeeuw *L. minutus* (twee maal). In het gebied verblijvende sterns worden weinig gezien: de Grote Stern *Sterna sandvicensis* slechts twee maal en de Visdief *S. Hirundo* slechts vier maal.

This short note provides a brief summary of the occurrence of seabirds and coastal birds in a small 15 ha wetland, situated directly behind a single strip of dunes between Hoek van Holland and Scheveningen (Zuid-Holland), called "De Banken" of 's Gravenzande. The area consists of two wet pastures with a couple of water reservoirs and a narrow stretch of reed. The water level is largely dependent on the precipitation and thus highly variable.

Real seabirds only occur during hard weather (e.g. Leach's Petrel in October 1985) or when trying to recover from oil fouling (regular occurrence of Kittiwakes). The most interesting species of regular occurrence are Purple Sandpiper (up to some 200 individuals can be seen roosting during high tide), Sanderling, Oystercatcher and Turnstone. The area is also used as a sleeping roost by several thousands of Black-headed Gulls, joined regularly by fewer Herring and Common Gulls. Interesting rarer species observed include: Grey Phalarope, Yellow-legged Gull and Mediterranean Gull.

SOVON (Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland) 1987. Atlas van de Nederlandse vogels. SOVON, Arnhem.

Kees Mostert, Gebbenlaan 60, 2625 HC Delft.